

ఐదో పాఠ కథలు

అయితే పరిస్థితుల్ని అర్థం చేసుకున్న రాజశేఖర్ లొక్కంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులతో పది శాతం సొమ్ముని లంచంగా ఇవ్వడానికి అంగీకరిస్తున్నట్టుగా సూత్రప్రాయంగా చెప్పాడంటే, క్లియరెన్స్ క్లర్క్ నుంచి అకౌంట్స్ ఆఫీసర్ నుంచి ఆఫీస్ సూపరింటెండెంట్లు ఆ మెడికల్ బిల్ ని చకచకా పాస్ చేసేశారు.

రాజశేఖర్ భూగర్బజల విభాగంలో సైంటిస్టు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయినా డెప్యూటీ సన్ మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విభాగంలో పనిచేస్తున్నాడు. భూగర్బజలంలో ఉండే మినరల్స్ శాలాన్ని పరీక్షించడం అతని డ్యూటీ.

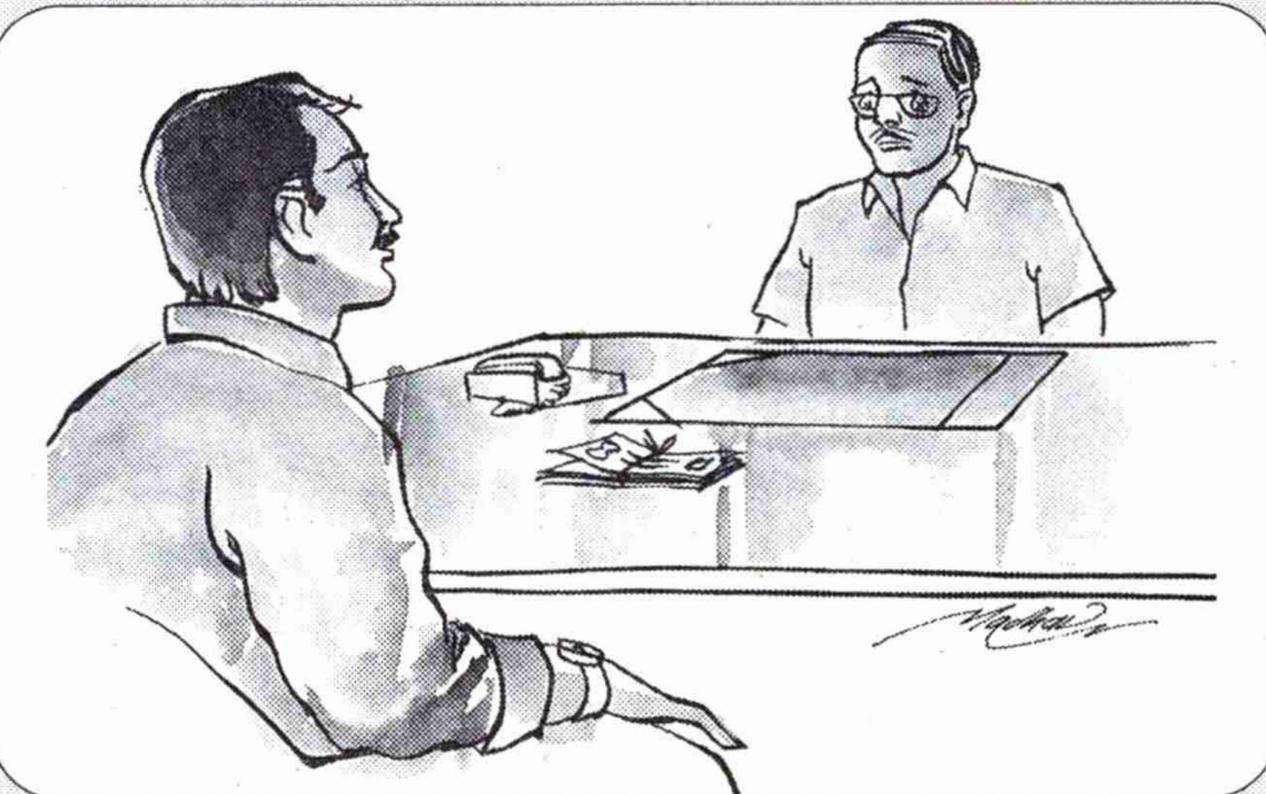
ఓరోజు స్కూటర్ మీద వెళుతున్నప్పుడు మైల్డ్ స్ట్రోక్ వచ్చి హాస్పిటల్ లో చేర్పించినప్పుడు సుమారు నలభై వేల రూపాయల ఖర్చుతో బ్రతికి బయటపడ్డాడు. పైగా నెల్లాళ్లు విశ్రాంతి తీసుకోవల్సి వచ్చింది. దాంతో ఆర్థిక ఇబ్బందుల్లో పడ్డాడు.

ఇంతలో మరో ప్రక్క అదృష్టవశాత్తూ బి గ్రేడ్

యింది. మెడికల్ బిల్ కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సెట్టు కున్న అర్జీని సంబంధిత అధికారులు వాళ్లకి కావల్సిన పేపర్స్ ఇచ్చినా కూడా క్లియరెన్స్ క్లర్క్, అకౌంట్స్ ఆఫీసర్ నుంచి సూపరింటెండెంట్ తో సహా ముగ్గురు కల్పి రాజశేఖర్ తో నాలుగు స్తంభాలూ ఆడుకోవడం ప్రారంభించారు.

ద్రామా

ఓ దశలో ఆ మెడికల్ బిల్ కి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి సంబంధం లేదన్నారు. ఈ విషయాన్ని

సైంటిస్టుగా ప్రమోషన్ వచ్చి తిరిగి పేరెంట్ సంస్థ అయిన కేంద్ర ప్రభుత్వ విభాగంలోకి ట్రాన్స్ ఫర్ అయ్యాడు. లాస్ట్ పే సర్టిఫికేట్ తో పేరెంట్ సంస్థ డ్యూటీలో చేరిపోయాడు కూడా.

అయితే అసలు సమస్య ఇప్పుడే మొదల

కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారుల దృష్టికి తీసుకెళ్లినప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గర పనిచేస్తున్నప్పుడు మైల్డ్ స్ట్రోక్ వచ్చింది కాబట్టి ఆ మెడికల్ బిల్ తో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి సంబంధం లేదని తేల్చి చెప్పారు.

“నీ మెడికల్ బిల్ ని పాస్ చేయడానికి తల ప్రాణం తోకకి వచ్చిందనుకో. ఎంత కష్టపడ్డానో తెలుసా?” అని ఎంతో శ్రమపడ్డవాడిలా ఆఫీస్ సూపరింటెండెంట్ అన్నాడు.

అయితే విషయాన్ని అర్థం చేసుకున్న రాజశేఖర్ వెంటనే జేబుల్లోంచి ఐదు వందల రూపాయి నోట్లు ఎనిమిది తీసి ఆఫీస్ సూపరింటెండెంట్ చేతికందివ్వగానే ఆయన వెంటనే ద్రాయర్ లోంచి మెడికల్ బిల్ కి సంబంధించిన నలభై వేల రూపాయల చెక్ ని రాజశేఖర్ కి ఇచ్చి ఐదు వందల రూపాయి నోట్లని పరిశీలనగా లెక్కపెట్టుకుని “లెక్క సరిపోయిందనుకో. ఈ ఐదు వందల నోట్లు మన ఆర్.బి.ఐ. ప్రింట్ చేసినవేనా? లేక పాకిస్తాన్ ఐఎస్ఐ నోట్లా?” అని హాస్యమాడబోయినప్పుడు రాజశేఖర్ నిర్లక్ష్యంగా నవ్వి-

“అసలు సిసలైన ఎసిబి నోట్లు, జాగ్రత్త సుమా” అని హెచ్చరించాడంటే. సూపరింటెండెంట్ గాభరాపడుతూ అప్పుడే జేబులో పెట్టుకోబోతున్న ఐదు వందల నోట్లని తిరిగి గబగబా రాజశేఖర్ జేబులో పెడుతూ- “ఏంటి ఇవి ఎసిబి వాళ్లు నెంబర్లు నోట్ చేసుకున్న నోట్లా? కొంప మునుగుతుంది. ఉన్న ఉద్యోగం ఊడుతుందిగానీ నీ డబ్బుని నీ దగ్గర ఉంచుకో” అని బాగా తడబడుతూ అన్నాడు.

నిజానికి ఇదంతా రాజశేఖర్ ఆడిన ద్రామా మాత్రమే.

-మద్దూరి మణిప్రసాద్
(హైదరాబాద్)

ఆదర్శం

టైము తెల్లవారుఝాము అయిదుగంటలైంది. ట్రింగ్..ట్రింగ్.. అంటూ అదేపనిగా మ్రోగుతున్న అలారం పీన్ పీక నొక్కేసింది గౌరి వినుగ్గా బెడ్ పై లేచి కూర్చోని. బద్ధకంగా మునుగు తన్ని మళ్ళీ పడుకోబోయింది. కానీ తను ఆరోజునుండి వాకింగ్ కు వెళ్ళాలని జ్ఞాపకం వచ్చింది. భర్తవైపు చూసింది. హాయిగా నిద్రపోతున్నాడు దుప్పటి నిండుగా కప్పుకొని.

“ఏమండీ! వాకింగ్ కి వెళ్ళాలి కదా. తోడుగా వస్తాన

న్నారు. వస్తారా?” అడిగింది భర్తను తట్టిలేపుతూ.

“అబ్బా, బాగా నిద్ర వస్తాందోయ్. ఈరోజు నన్ను వదిలేద్దూ” అంటూనే గాఢనిద్రలోకి జారుకున్నాడు కరుణాకర్.

గౌరికి కూడా బద్ధకంగానే వుంది. తనూ పడుకుండా మనే అనుకుంది. కాని “గౌరి! మీరు తప్పకుండా రోజూ వాకింగ్ చెయ్యాలి” ఫ్యామిలీ డాక్టరు లీల మాటలు గుర్తుకువచ్చాయి. ఇక ఆలస్యం చెయ్యకుండా గబుక్కున లేచింది గౌరి. బ్రష్ చేసుకుని స్వెటర్, మఫ్లర్ తో రెడీ అయింది. ఇంకా ఆశ చావక మరొక్కసారి భర్తవైపు చూసింది తోడుగా వస్తాడేమోనని. ‘ఆదమరచి నిద్రపోతు

న్నాడు మానవుడు’ స్వగతంగా అనుకుని వాకింగ్ కు బయలుదేరింది గౌరి.

అప్పుడప్పుడే తెలతెలవారుతూంది. చిన్నగా చలి మొదలైంది. నిర్మలమైన ఆకాశం. ఆహ్లాదకరంగా వుంది వాతావరణం. మొదటిసారిగా వెళ్తుంది గౌరి వాకింగ్ కి. కాస్త బెరుగ్గా, సరదాగా, క్రొత్తగా అనిపించింది ఆమెకు. చకచకా అడుగులు వేస్తూంది కాస్త వేగంగా. వీధి చివరవరకూ వెళ్ళింది. చివరి ఇంటిగేటు తెరచిన శబ్దం అయితే అటువైపు చూసింది గౌరి.

లాయర్ కమలాంబ గేటు తెరచుకొని వస్తోంది. ‘బహుశా వాకింగ్ కేనేమో’ అనుకొని “గుడ్ మార్నింగ్

లాయర్ గారూ” అంది గౌరీ పలకరింపుగా.

“వెరీ గుడ్ మార్నింగ్. వాకింగ్ కు బయలుదేరా? ఎప్పుడూ మార్నింగ్ వాక్ లో మిమ్మల్ని చూడలేదు. ఈ మధ్యే మొదలుపెట్టారా?” పలకరిస్తూ నడవసాగింది కమలాంబ.

“అవునండీ! మా ఫ్యామిలీ డాక్టరు నన్ను వాకింగ్ చేయమన్నారు. పిల్లలంతా సెటిల్ అయిపోయారు కదా. ‘ఐడిల్ గా ఉన్నట్టునిపిస్తూంది. కాస్త ఒళ్ళు కూడా వచ్చింది. అందుకే డాక్టరు సలహా మేరకు వాకింగ్ కు బయలుదేరాను”

“రోజూ ఈ టైముకే నేనూ వెళ్తాను వాకింగ్ కు. జతగా వెళ్తాం రండి” స్నేహపూర్వకంగా అంది కమలాంబ.

‘హమ్మయ్య! భర్తను బ్రతిమాలవలసిన అవసరం లేదీక’ అనుకుంది గౌరీ మనసులో.

కబుర్లు చెప్పుకుంటూ నడుస్తూంటే టైమే తెలియ లేదు. అలసట కూడా అనిపించలేదు గౌరీకి. ఏడు గంట లకి అంతా తిరిగి ఇల్లు చేరుకున్నారు.

రోజూ ఉదయం ఉత్సాహంగా వాకింగ్ కు వెళ్తేంది గౌరీ. కమలాంబ బతే మాట్లాడుతూ వెళ్తూంటే ఎన్నో మంచి విషయాలు తెలుస్తున్నాయి గౌరీకి.

కమలాంబ ఒక లాయరు. భర్త నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం హార్ట్ ఎ డాక్ తో చనిపోయాడు. ఉన్న ఒక్క కొడుకు బెంగుళూరులో ఒక మల్టీనేషనల్ కంపెనీలో ఇంజనీరుగా ఉన్నాడు. అబ్బాయికి పెళ్ళి చేయాలనే ప్రయత్నంలో ఉంది కమలాంబ.

లాయర్ కమలాంబతో స్నేహం కించిత్తు గర్వంగా కూడా వుంది గౌరీకి.

ఆమె ఎన్నో విషయాలను కూలంకషంగా చర్చిస్తుంది. అన్యాయాలను, అక్రమాలను చాలా సీరియస్ గా ఖండిస్తుంది.

ఆరోజు ఉదయం కూడా ఎప్పటిలా నడుస్తున్నారీ ధర్మా. అప్పుడు తెరచిన హోటళ్ళనుండి రికార్డుల హోరు మొదలైంది. ఎదురుగా వుండే కిరాణాషాపు నుండి సుప్రభాతం గట్టిగా వినిపిస్తూంది. హోటళ్ళలోని రికార్డులు, ఈ భక్తి రంజని గొంతెత్తి కలియబడుతున్నట్లు నిపించింది గౌరీకి. కమలాంబకు కూడా చాలా డిస్టర్బ్ గా అనిపించింది.

“ఇంత ప్రశాంతమైన వాతావరణాన్ని ఎట్లా కలుపితం చేస్తున్నారో చూడండి వీళ్ళు. చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళకు ఎంత డిస్ట్రబెన్స్ గమనించరు వీళ్ళు. చదువుకునే పిల్లలకు, వృద్ధులకు, పేషెంట్స్ కు ఎంత కష్టమౌతుందో ఆలోచించరు వీళ్ళు. బొత్తిగా సివిక్ సెన్స్ లేదండీ” ఆమె మాట పూర్తి కాకుండానే పెద్దగా హార్స్ మ్రోగిస్తూ, విపరీతమైన పొగ వదుల్తూ, వాళ్ళ ప్రక్కనుండే పెద్ద లారీ స్పీడ్ గా

వెళ్ళింది. అంతా దుమ్ముమయం. రోడ్లగురించి, వాహన కాలుష్యం గురించి, ప్రభుత్వాలు ఏమిచర్యలు తీసుకోవాలో, పౌరులంతా ఎట్లా సహకరించాలో గౌరీకి అన్నీ విశదంగా చెప్పిందావిడ.

“ఎంత నిజం!” అనుకుంది గౌరీ ప్రశంసాపూర్వకంగా కమలాంబను చూస్తూ.

మరోరోజు ఉదయం నడుస్తూంటే దారిలో ఒక దృశ్యం వాళ్ళ కంటపడింది. ఒక ఇంటావిడ తన గుమ్మం చక్కగా చిమ్ముకొని, ఆ చెత్తంతా ఎదురింటి గోడకు పోసి చక్కా వెళ్ళిపోయింది.

“చూడండి గౌరీ మనవాళ్ళ బుద్ధి. ఎప్పుడండీ వీళ్ళు మారేది? బొత్తిగా సివిక్ సెన్స్ లేదండీ ఇండియాలో”

ఆరోజు చెత్త-శుభ్రతపై సాగింది సంభాషణ. అనర్గళంగా మాట్లాడుతున్న ఆమెను చూసి అందరూ ఆమెలా ఆలోచిస్తే ఎంత బాగుంటుంది అనుకుంది గౌరీ.

ఇట్లా కొంత కాలం గడిచింది. ఆరోజు ఉదయం

నడుస్తున్నారీ ధర్మా. మాటల మధ్యలో “గౌరీ! ఇక మని ధర్మం కలిసి వాకింగ్ కు వెళ్ళడం కుదరదు” అంది కమలాంబ.

కంగారుగా చూసింది గౌరీ ఆమెవైపు.

“అవును గౌరీ! ఎందుకంటే మా అబ్బాయి అనిల్ కు హైదరాబాద్ కే ట్రాన్స్ ఫర్ అయింది. వాళ్ళ కంపెనీ సోమా జిగూడలో వుంది. కంపెనీవాళ్ళే క్వార్టర్స్ ఇస్తారట. అందులోకి షిఫ్ట్ అవుతాము. ఈ ఇల్లు రెంటుకిచ్చేస్తాను” అంది కమలాంబ. ఆమెకూ దిగులుగానే వుంది. అలవాటైన కాలసీ, అందంగా అన్ని హంగులతో వున్న స్వంత ఇల్లు విడిచి పోవాలంటే కష్టంగానే వుంది. ఆ మాటే అంది గౌరీతో.

“ఎప్పుడు షిఫ్ట్ అవుతున్నారు?” దిగులుగా అడిగింది గౌరీ.

ఇంత మంచి స్నేహితురాలు దూరమౌతూందనే బాధ ఆమె ముఖంలో కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది.

“బహుశా వచ్చే నెలాఖరు కావచ్చు” అంది కమ

లాంబ భారంగా.

ఆ ‘వచ్చే నెలాఖరు’ తొందరలోనే వచ్చింది. కమలాంబ ఇల్లు అద్దెకివ్వడం, క్వార్టర్స్ కు వెళ్ళిపోవడం జరిగిపోయాయి. ఇప్పుడు ఒక్కతే వెళ్ళాంది గౌరీ వాకింగ్ కు. అలవాటైపోయిందామెకు.

ఆరోజు ఎప్పటిలా ఉదయమే బయలుదేరింది గౌరీ.

కమలాంబగారి ఇంటివద్దకు వచ్చేసరికి, ఇంటి ముందు మంట, పొగ కనిపించాయి. విపరీతంగా ఘాటు వాసన. ఏవో అన్నీ అట్టపెట్టెలు, మిగిలిపోయిన వ్యర్థపదార్థాలేవో కాలబెడుతున్నాడు రెంటు వాళ్ళ పనబ్బాయి. ‘ఏమై వుంటుందబ్బా’ అని ఆలోచిస్తూ ముందుకు సాగింది గౌరీ. అడపాదడపా ఈవిధంగా కాలబెడుతూనే వున్నారు వాళ్ళు. వీధి అంతా పొగ, ఘాటు వాసనలతో నిండిపోతోంది. ఆ వీధిలోని ఇళ్ళవాళ్ళందరూ బాధపడ్తూ భరిస్తూనే వున్నారు.

ఒకరోజు కమలాంబగారి ఇంటిపక్కావిడ రమ కనిపించింది గౌరీకి. కమలాంబగారి రెంటు వాళ్ళతో చాలా ప్రాబ్లమ్ అయిందనీ వాళ్ళు కల్తీమందులు తయారుచేస్తుందా రనీ వేస్ట్ మెటీరియల్ అంతా అట్లా తగులబెట్టారనీ చెప్పింది.

“ఆ మంటల్లో మా చెట్లన్నీ మాడిపోతున్నాయి. పొగ, ఘాటైన వాసనలతో మా ఆరోగ్యాలు పాడవుతున్నాయి” అంటూ వాపోయింది.

“కమలాంబగారికి ఈ విషయం తెలియదేమో! అద్దెకుండే వాళ్ళు ఈ విధంగా కల్తీమందులు తయారుచేస్తారనీ తెలిస్తే, వెంటనే ఖాళీ చేయిస్తుందామె!” అంది గౌరీ దృఢంగా.

“తెలిసే ఇచ్చారో, తెలియకే ఇచ్చారో ఇలాంటివాళ్ళకు రెంటుకి. మేము ఆమెకు ఫోన్ చేసి ఈ విషయాలన్నీ చెప్పాము. ఏమీ లాభం లేదండీ. ఏ రెస్పాన్స్ లేదు” అంది రమ.

నకిలీమందుల తయారీ, దానివల్ల అనర్థాల గురించి ఒకరోజు లాయర్ కమలాంబ తనతో ఆవేశంగా మాట్లాడిన మాటలు గుర్తుకొచ్చాయి గౌరీకి.

“ప్రజల ఆరోగ్యాలతో ఆటలాడే వాళ్ళను కఠినంగా శిక్షించాలండీ ప్రభుత్వం. చట్టాలున్నాయి కానీ ఏం లాభం. సక్రమంగా అమలుపరిస్తే కదా. క్రిందినుండి పై స్థాయి వరకు లంచగొండితనమే” అలా సాగిపోయిందా నాడు కమలాంబ వాక్ ప్రవాహం.

అన్నిరకాల పొల్యూషన్స్ గురించి మాట్లాడే ఆ లాయరమ్మకు ‘కల్తీమైండ్’ను గురించి చెప్పేదెవరు?

ఆశ్చర్యపోవడం, ఆలోచించడం గౌరీ వంతయింది.

-బాణగిరి వసుంధర

(హైదరాబాద్)